

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621201624
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8621201624.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E., zastúpený JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53 450 345 proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. SK-6Csp/91/2021-109 zo dňa 13.11.2023, takto jednomyselne

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku IV. a V.
- Žalobcovi priznáva voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ a „súd“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4412129431 zo dňa 27.12.2014 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným, v znení: „Ako variabilný symbol pre platbu spotrebiteľského úveru uvádzajte číslo Zmluvy. Ak číslo nevediete, nie je možné platbu identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami“ je neprijateľná; vo výroku II. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4412129431 zo dňa 27.12.2014 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným, v znení: „Poplatok za prvú upomienku - 5 eur. Neúčtuje sa, pokiaľ sa jedná o úplne prvú upomienku, ktorú Vám za dobu trvania Zmluvy zasielame. Poplatok za druhú a ďalšiu upomienku - 12 eur. Môžete dostať maximálne 2 spoplatnené upomienky za kalendárny mesiac, po zosplatnení ich už neposielame (zosplatnenie je výzva k úhrade celého čerpaného dlhu)“ je neprijateľná; vo výroku III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4412129431 zo dňa 27.12.2014 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným, v znení: „Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej iba „Zmluva“) sú úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. s kódom F.. Vy, ako klient, svojím podpisom potvrdzujete, že ste úverové podmienky prevzali, ste s nimi oboznámený(á), sú Vám všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, považujete ich za dostatočne určité a prejavujete súhlas byť nimi viazaný(á)“ je neprijateľná; vo výroku IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 600 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku V. žalobcovi priznal proti žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 3 a 5,

§ 4 ods. 10 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) a ako výkladové pravidlo využil Smernicu Rady 93/13/EHS, konkrétne čl. 3 ods. 2, čl. 5, čl. 6 ods. 1.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že predmetom žaloby bolo určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4412129431 zo dňa 27.12.2014, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi finančné prostriedky vo výške 859,- eur. Tento úver bol žalovaný povinný splácať v mesačných splátkach vo výške 31,52 eur. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.12.2014 uzatváral žalobca ako spotrebiteľ so žalovaným ako právnickou osobou, ktorá poskytuje úvery v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Právny vzťah, ktorý medzi nimi vznikol, má spotrebiteľský charakter, preto je v súvislosti s ním nutné aplikovať normy spotrebiteľského práva. Spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným má bezpochyby tzv. formulárový charakter. Ide o vopred pripravenú predtlač žalovaného, do ktorej žalovaný dopisoval len údaje žalobcu. Je zrejmé, že „zmluvná voľnosť“ žalobcu bola obmedzená len na dohodu o výške poskytnutého úveru, pričom všetky ostatné zmluvné podmienky, ako aj všetky dokumenty predložené spolu so spotrebiteľskou zmluvou, predstavujú diktát dodávateľa bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah. Po preskúmaní zmluvných podmienok v súvislosti s citovanými zákonnými ustanoveniami a rozhodovacou praxou súdov, na ktoré poukazuje žalobca v žalobe a následných vyjadreniach, mal súd za preukázané, že zmluva obsahuje v bode 54 a 56 neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré spôsobujú v rozpore s požiadavkou dobrej viery zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa a sú teda v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 OZ). Súd uvedené zmluvné podmienky vyhodnotil ako neprijateľné, a teda neplatné, čo vyslovil vo výrokoch I., II. a III. rozsudku. S poukazom na to, že týmito neprijateľnými zmluvnými podmienkami došlo k porušeniu práv spotrebiteľa, súd považoval uplatnený nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za plne dôvodný. Vo vzťahu k uplatnenému ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa uviedol, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu jednak satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu. Ak majú byť naplnené všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, súd vyslovil názor, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 600,- eur, ktorej výšku určil vychádzajúc aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/127/2017, z 30.01.2019, ktorým bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie ako 25 násobok poplatku, ktorý bol určený za neprijateľný. Suma 600,- eur zohľadňuje 25 násobok výšky dvoch mesačných poplatkov za upomienky. Súd na základe uvedeného zaviazal žalovaného na zaplatenie finančného zadosťučinenia tak, ako je uvedené vo výroku IV. napadnutého rozsudku.

4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP a úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na 100 %-nú náhradu trov konania.

5. Proti výroku IV. a súvisiacemu výroku V. o trovách konania podal odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP. Uviedol, že rozhodnutie súdu o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 600,- eur považuje za nedôvodné, neprimerané a nepodložené. Podkladom, na základe ktorého si žalobca nárokuje vyplatenie finančného zadosťučinenia, je tento rozsudok, ktorým súd určil neprijateľné zmluvné podmienky. Okrem toho však úverová zmluva týkajúca sa tohto konania, bola už predmetom konania vedeného pred Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 2Csp/22/2016, kde rozsudkom bol žalobca v postavení žalovaného zaviazaný uhradiť žalovanému v postavení žalobcu istinu vo výške 497,88 eur s prísl. Žalobca si napriek súdnemu rozhodnutiu svoju povinnosť do dnešného dňa nesplnil. Z poskytnutého úveru vo výške 859,- eur súhrnne uhradil len sumu 361,72 eur, pričom naposledy hradil dňa 27.01.2016. Na základe tejto skutočnosti mu má byť priznané ešte aj „primerané“ finančné zadosťučinenie vo výške 600,- eur. Uvedený záver je nielen racionálne neudržateľný, ale jednoznačne aj v rozpore so samotnou myšlienkou založenia inštitútu primeraného

finančného zadosťučinenia, ktorý má plniť funkciu nápravy poškodených práv, a nie byť zneužívaný na neopodstatnené a svojvoľné obohacovanie sa spotrebiteľov. Pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky, žiadna z nich nebola voči žalobcovi aplikovaná a vzhľadom na právoplatný rozsudok Okresného súdu Svidník v konaní 2Csp/22/2016, mu už ani aplikácia žiadnej z nich v čase podania žaloby pod sp.zn. SK-6Csp/91/2021 nehrozila. Predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie, je skutočnosť, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Konaniu vedenému pod sp. zn. SK-6Csp/91/2021 nepredchádzalo žiadne konanie, v ktorom by si žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práv alebo povinností zo strany žalovaného. Doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o tom, že úverovou zmluvou č. 4412129431 došlo k porušeniu práv alebo povinností zo strany žalovaného voči žalobcovi. Jednou z podmienok, ktorú je potrebné v zmysle zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 splniť, je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Nestačí len samotné porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa, ale súčasne aj porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobca vo svojej žalobe neuviedol, akým spôsobom mal žalovaný práva alebo povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzil sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktorých neprijateľnosť ničím nezrejmal, ani nešpecifikoval. Zo samotného pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť jeho primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti. Jeho cieľom má byť nastolenie akejkoľvek rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá spotrebiteľovi mala spôsobiť škodu. Pokiaľ však súd v predchádzajúcom konaní zaviazal žalovaného (v tomto konaní žalobcu) na úhradu istiny a sám si svoju povinnosť nesplnil, žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla a ani nehrozila. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, potom výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je správne aplikovaný. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobca doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal, v čom pocítoval porušenie svojich zákonných práv alebo povinností, aké to malo pre neho dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia až v hodnote 600,- eur. Preto vyplatenie sumy vo výške 600,- eur (vzhľadom k nedoplateniu istiny úverovej zmluvy, nesplneniu súdom uložených povinností v konaní vedenom pod sp.zn. 2Csp/22/2016 a neaplikovaným zmluvným podmienkam), považoval žalovaný priznané finančné zadosťučinenie za neprimerané, nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobcu požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazal pri podpise zmluvy. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobcu zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Na podporu svojej argumentácie poukázal na niektoré súdne rozhodnutia.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že s odvolacou argumentáciou žalovaného nesúhlasí. Uviedol, že žalovaný si nepriznáva pochybenie a porušenie spotrebiteľských noriem a jeho práv, čo len odôvodňuje opodstatnenosť podanej žaloby s poukazom na jednotlivé ciele inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia. Určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v právoplatných výrokoch I. až III. napadnutého rozsudku evidentne preukazujú, že žalobca bol v súdnom konaní preukázateľne úspešný. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má mať charakter sankcie, ktorá má postihovať toho, kto vo vzťahu k spotrebiteľovi postupoval v rozpore so zákonom. Žalovaný v súdnom konaní neprejavil žiadnu sebareflexiu. Súdy by podľa žalobcu mali pri úvahách o primeranom finančnom zadosťučinení zohľadňovať v neprospech dodávateľov ich tzv. špeciálnu recidívu. Pokiaľ žalovaný poukázal na konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 2Csp/22/2016, tak aj v tomto konaní boli zo strany súdu identifikované viaceré porušenia spotrebiteľských noriem, najmä čo do posúdenia úverovej zmluvy ako bezúročnej a bez poplatkov. V danom prípade sa teda jedná už o druhé judikovanie porušenia práv zo strany dodávateľa. Skutočnosť, že žalobca nestihol splatiť istinu, pramení z toho, že nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody. Existencia dlhu voči žalovanému nevyklučuje nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/324/2020 zo dňa 13.12.2022. Vzhľadom na permanentný odmietavý postoj žalovaného voči svojim pochybeniam je žalobcom uplatnená a súdom priznaná suma 600,- eur

nielenže primeraná, ale zjavne aj nízka. Ak má tento inštitút reálne plniť svoj účel, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v symbolickej výške nemôže postačovať. Z doterajšej rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že žalovaný dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu. Aj v súčasnosti napriek tisíckam rozsudkov vydaných proti nemu, tento neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať, najmä využívaním neprijateľných zmluvných podmienok. Pri nepeňažných nárokoch, z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by kritériom posudzovania primeranosti mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania primeraného finančného zadosťučinenia pri zistení opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. Primeranosť priznanej sumy 600,- eur je vzhľadom najmä na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem daná. Žalovaný sa porušenia nedopustil iba voči žalobcovi, ale vzhľadom na formulárovosť zmlúv a modus operandi v kontraktačnom procese, aj voči tisíckam klientov. Preto priznaná suma nepochybne naplňa jednotlivé funkcie inštitútu a nepredstavuje neprimerané obohatenie na strane spotrebiteľa, ani neprimerané ukrátenie na strane dodávateľa. V aktuálnom rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn.: 10CoCsp/98/2022 zo dňa 25.01.2023, vydaného priamo vo vzťahu k žalovanému, poskytol v rámci odôvodnenia súd jednoduché odporúčanie pre dodávateľa, ktorý bol ako protistrana v konaní neúspešný: „Dodávateľ má súčasne jednoduchú možnosť sa plateniu finančného zadosťučinenia, prípadne aj iným zodpovednostným následkom v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR Súčasne má za to, že priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1.500,- Eur nepredstavuje neopodstatnené finančné obohacovanie sa žalobcu, pri zohľadnení všetkých krokov, ktoré musel žalobca podniknúť, aby úspešne uplatnil svoje právo.“

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s nesprávnym právnym posúdením a nesprávnymi skutkovými zisteniami a dospel k záveru, že rozsudok je v napadnutých výrokoch IV. a V. vecne správny.

9. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obstojí v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Vzhľadom na to, že odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zdôraznenie dodáva:

10. Podstatou odvolacích námietok žalovaného boli tvrdenia o tom, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam tým, že jeho nárok posúdil v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, hoci on sám nespĺnil povinnosť mu uloženú súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 2Csp/22/2016 a žalovanému v postavení žalobcu doposiaľ neuhradil prisúdenú sumu 497,88 eur s prísl. Žalobca namietal, že súdom vyslovené neprijateľné zmluvné podmienky neboli voči žalobcovi nikdy aplikované, žiadna škoda mu nevznikla a ani nehrozila. Priznanú sumu vo výške 600,- eur považoval za neprimeranú.

11. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku o tom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd uvádza, že zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Žalovaným tvrdené pochybenie súdu v tejto súvislosti odvolací súd nezistil.

12. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd nezistil ani takéto pochybenie súdu prvej inštancie, ktoré by znamenalo nesprávne právne posúdenie veci.

13. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne právne kvalifikoval zmluvný vzťah medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom, keď Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluvu o revolvingovom úvere č. 4412129431 zo dňa 27.12.2014 posúdil v zmysle právnych noriem upravujúcich ochranu spotrebiteľa (§ 52 a násl. Občianskeho zákonníka). V zhode so súdom prvej inštancie aj odvolací súd je toho názoru, že právny základ pre určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vyjadrených v právoplatných a odvolaním nenapadnutých výrokoch I. až III. napadnutého rozsudku je daný § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a spočíva v nevyvážení práv a povinností zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nepreukázaní ich individuálneho dojednaní. Odvolací súd rovnako tak ako súd prvej inštancie je toho názoru, že v danom prípade spotrebiteľ úspešne uplatnil svoje práva voči dodávateľovi (súd určil neprijateľné zmluvné podmienky), čím splnil kvalifikačné predpoklady podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa odôvodňujúce priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

14. Pokiaľ žalovaný namietal, že neboli naplnené predpoklady podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, odvolací súd považuje za potrebné poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, z ktorého okrem iného vyplýva: „Pod úspešným uplatnením práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

15. Vo vzťahu k uvedenému právnomu názoru Najvyššieho súdu SR považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že pojem „judikovať“ neznamená vysloviť právny záver len vo výroku rozhodnutia a dokonca neznamená len „ratio decidendi“, teda nosný dôvod rozhodnutia, ale za judikovanie je potrebné považovať aj „obiter dictum“, teda marginálne závery rozhodnutia súdu. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

16. V poslednej vete § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je uvedené: „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd uvádza, že hypotéza tejto právnej normy - úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi spotrebiteľom - stanovuje podmienky, za ktorých sa má realizovať pravidlo správania obsiahnuté v dispozícii právnej normy – znamená právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Mimo rozumných pochybností je zjavné, že spotrebiteľ v tomto konaní úspešne uplatnil svoje práva voči dodávateľovi, čo sa prejavilo v určení troch neprijateľných zmluvných podmienok vo výrokoch, ktoré neboli odvolaním napadnuté a ktoré nadobudli právoplatnosť. Tým bola naplnená hypotéza právnej normy spojená s jej druhou časťou, a to dispozíciou – právom spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Preto nemožno prisvedčiť argumentom žalovaného o tom, že žalobca nesplnil predpoklady podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

17. K námietke žalovaného o tom, že pre právo na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nestačí len porušenie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, ale je potrebné, aby k tomu pristúpilo aj porušenie osobitných predpisov. Podľa žalovaného žalobca nezdôvodnil, o porušenie ktorých osobitných predpisov ide. Ani táto námietka žalovaného nie je opodstatnená. Totiž žalobca jednoznačne uplatnil porušenie svojich práv s poukazom na § 52 a násl. Občianskeho zákonníka, keďže v nadväznosti na určenie neprijateľných zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka požadoval primerané finančné zadosťučinenie.

18. V kontexte odvolacích námietok žalovaného odvolací súd ďalej dodáva, že skutočnosť, že žalobca bol v inom konaní zaviazaný voči žalovanému na peňažné plnenie a toto doposiaľ nesplnil, nevyklučuje právo spotrebiteľa podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Odvolací súd tým nebagatelizuje nesplnenie povinnosti spotrebiteľa, ale hypotéza citovanej právnej normy jednoznačne svedčí pre záver o tom, že spotrebiteľovi za danej situácie vzniklo konkrétne právo. S poukazom aj na vyššie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR odvolací súd zdôrazňuje, že v daných prípadoch sa ani nevyžaduje, aby spotrebiteľovi vznikla nejaká ujma. Podstatným je, že existencia takejto ujmy v podobe neprijateľných zmluvných podmienok tu pre spotrebiteľa bola. Nič na tom nemení ani tvrdenie žalovaného o tom, že súdom určené neprijateľné zmluvné podmienky neboli a ani nebudú voči spotrebiteľovi aplikované. Ak by dodávateľ nemal v úmysle tieto zmluvné podmienky nikdy aplikovať, nezahrnul by ich do zmluvných dojednaní. Odvolací súd zároveň dodáva, že pri posudzovaní nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

19. Ďalšie odvolacie námietky žalovaného sa týkali neprimeranosti priznaného finančného zadosťučinenia a jeho výšky s tým, že primerané finančné zadosťučinenie nesmie slúžiť na obohacovanie sa spotrebiteľa. Je potrebné uviesť, že výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je v zákone explicitne definovaná, ale je ponechaná na úvahu súdu, ktorý vyhodnocuje jej primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti. Odôvodnenie priznanej výšky musí byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/24/2020 zo dňa 18.08.2020).

20. Odvolací súd poukazuje na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie obsiahnuté v bode 34. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie zdôvodnil priznanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 ako 25-násobok výšky dvoch mesačných poplatkov za upomienky, ktoré vyhlásil za neprijateľné vo výroku II. napadnutého rozsudku. Išlo o upomienky vo výške 12,- eur, ktoré žalovaný mohol účtovať 2-krát v kalendárnom mesiaci (t. j. $12 \times 2 = 24$; $24 \times 25 = 600$). Okrem toho odvolací súd dodáva, že pri troch neprijateľných zmluvných podmienkach za vyslovenie jednej neprijateľnej podmienky pripadá titulom primeraného finančného zadosťučinenia suma 200,- eur, čo je adekvátne. Daná suma zodpovedá používaniu nekalej obchodnej praxe dodávateľa a znamená dostatočné naplnenie satisfakčnej funkcie vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorý inicioval konanie voči silnejšiemu dodávateľovi, ale najmä preventívnej a sankčnej funkcie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v tom zmysle, aby sa dodávateľ poučil a zmluvné dojednania predkladal spotrebiteľom v podobe, ktorá bude akcentovať právnu úpravu zameranú na ochranu spotrebiteľa. Totiž v prípade dodávateľa sa nejedná o ojedinelé a výnimočné konanie, ale skôr o recidívu, ktorú je potrebné aj prostredníctvom súdnej ochrany zmierňovať a eliminovať.

21. Ak aj žalovaný na podporu svojej odvolacej argumentácie poukázal na niektoré rozhodnutia, medzi inými napr. na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/50/2018 zo dňa 26.06.2018, či rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/36/2020, odvolací súd uvádza, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia závisí od konkrétnych okolností posudzovanej veci v kontexte úvahy súdu. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na iné rozhodnutia tunajšieho súdu, ktoré potvrdzujú, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v danej veci v uvedenej sume

nemožno označiť za vybočenie z aktuálnej rozhodovacej praxe (napr. rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12CoCsp/44/2023 zo dňa 22.02.2024, sp. zn. 20CoCsp/36/2023 zo dňa 19.12.2023, sp. zn. 22CoCsp/23/2023 zo dňa 19.12.2023, sp. zn. 3CoCsp/23/2023 zo dňa 07.11.2023, etc.).

22. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku IV. a súvisiacom výroku V. o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V celom rozsahu úspešnému žalobcovi priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP)